

četvrtak, 17. prosinca 2020.

P9_TA(2020)0365

Genetski modificirana soja MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D069145/02 – 2020/2891(RSP))

(2021/C 445/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D069145),
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 7. stavak 3. i članak 19. stavak 3.,
- uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 od 26. listopada 2020. na kojem nije doneseno nikakvo mišljenje,
- uzimajući u obzir članke 11. i 13. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 25. rujna 2019. i objavljeno 11. studenoga 2019. ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije u kojima se protivi odobrenju genetski modificiranih organizama („GMO”) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

⁽²⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

⁽³⁾ Znanstveno mišljenje EFSA-ina povjerenstva za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificirane soje MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 za uporabu u hrani i hrani za životinje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-NL-2016-128), EFSA Journal 2019; 17(11):5847, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5847>

⁽⁴⁾ Parlament je u osmom sazivu donio 36 rezolucija u kojima se protivi odobravanju GMO-a. Nadalje, u devetom sazivu Parlament je usvojio sljedeće rezolucije:

- Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0028).
- Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0029).
- Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0030).

četvrtak, 17. prosinca 2020.

- uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. Poslovnika,
- uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da je 17. prosinca 2015. Monsanto Europe N.V., u ime poduzeća Monsanto (Sjedinjene Američke Države), nacionalnom nadležnom tijelu Nizozemske podnio zahtjev u kojem traži da se odobri stavljanje na tržište hrane, sastojaka hrane i hrane za životinje koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, u skladu s člancima 5. i 17. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 (dalje u tekstu „zahtjev”); budući da je taj zahtjev obuhvaćao i stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju ili se sastoje od genetski modificirane soje MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 (dalje u tekstu: „višestruko genetski modificiranu soju”) za namjenu koja ne obuhvaća hranu i hranu za životinje, uz iznimku uzgoja;
- B. budući da višestruko genetski modificirana soja dobivena križanjem četiriju genetski modificiranih promjena soje (MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788), stvara otpornost na herbicide koji sadržavaju glifosat, glufosinat i dikambu i proizvodi tri insekticidna proteina (Cry1A.105, Cry2Ab2 i Cry1Ac, poznate i kao „Bt” toksini) koji su toksični za određene ličinke lepidoptera (leptira i moljaca) ⁽⁵⁾;
- C. budući da su prethodne procjene četiriju pojedinačnih promjena i višestruko genetski modificirane soje, koje su već odobrene, upotrijebljene kao osnova za procjenu četiriju promjena višestruko genetski modificirane soje ⁽⁶⁾;
- D. budući da je EFSA 25. rujna 2019. donijela pozitivno mišljenje koje je objavljeno 11. studenoga 2019. ⁽⁷⁾;

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije kojom se produljuje odobrenje za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0054).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 89788 (MON-89788-1), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0055).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i potkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0056).

— Rezolucija Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju, četiriju ili pet pojedinačnih promjena Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0057).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. svibnja 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0069).

— Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603, sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603 i o stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije (EU) 2018/1111 na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0291).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sastoje se od nje ili su od nje proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0292).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0293).

⁽⁵⁾ Mišljenje EFSA-e, str. 11., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2019.5847>

⁽⁶⁾ Mišljenje EFSA-e, str. 3., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2019.5847>

⁽⁷⁾ Idem.

četvrtak, 17. prosinca 2020.

Primjedbe država članica i dodatne napomene

- E. budući da su nadležna tijela država članica tijekom tromjesečnog razdoblja savjetovanja EFSA-i uputile brojne primjedbe⁽⁸⁾; budući da se te kritike među ostalim odnose na zabrinutost zbog toga što nije provedena analiza ostataka glifosata ili glifosatnih metabolita na višestruko genetski modificiranoj soji, što nije bilo ispitivanja mogućih sinergijskih ili antagonističkih učinaka Bt-toksina s ostacima herbicida, što nisu riješena pitanja o sigurnosti višestruko genetski modificirane soje i od nje dobivene hrane i hrane za životinje, što nisu procijenjeni potencijalni dugoročni reproduktivni ili razvojni učinci hrane ili hrane za životinje te što zbog nedostatka informacija sigurnost višestruko genetski modificirane soje ne može biti u potpunosti procijenjena;
- F. budući da je neovisnom znanstvenom analizom utvrđeno da se, među ostalim, ne može donijeti konačan zaključak o sigurnosti višestruko genetski modificirane soje, da su toksikološka procjena i procjena rizika za okoliš neprihvatljive te da procjena rizika ne ispunjava zahtjeve za procjenu rizika za imunološki sustav⁽⁹⁾;

Komplementarni herbicidi

- G. budući da je dokazano da je na genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide potrebno koristiti više herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide⁽¹⁰⁾; budući da se zbog navedenog mora očekivati da će usjevi višestruko genetski modificirane soje biti izloženi i višim i ponovljenim dozama komplementarnih herbicida (glufosinata, dikambe i glifosata), što bi moglo dovesti do većih količina njihovih ostataka pri žetvi;
- H. budući da se glufosinat klasificira kao tvar kategorije 1B koja je toksična za reproduktivno zdravlje i stoga ispunjava kriterije za isključivanje navedene u Uredbi (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹¹⁾; budući da je odobrenje za upotrebu glufosinata u Uniji isteklo 31. srpnja 2018.⁽¹²⁾;
- I. budući da je u stručno recenziranoj studiji utvrđeno da se glifosat nakuplja u genetički modificiranoj soji uz odgovarajući negativan učinak na nutritivni sastav u odnosu na soju koja nije genetički modificirana⁽¹³⁾; budući da su u pilot-projektu provedenom u Argentini otkrivene iznenađujuće visoke razine ostataka glifosata na genetički modificiranoj soji⁽¹⁴⁾;
- J. budući da na pitanja o karcinogenosti glifosata i dalje nema jasnog odgovora; budući da je EFSA u studenome 2015. zaključila da glifosat vjerojatno nije karcinogen, a Europska agencija za kemikalije u ožujku 2017. da nije potrebna nikakva klasifikacija; budući da je za razliku od njih Međunarodna agencija za istraživanje raka, agencija Svjetske zdravstvene organizacije specijalizirana za rak, 2015. godine glifosat kategorizirala kao tvar koja je vjerojatno

⁽⁸⁾ Primjedbe država članica:
<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2016-00009>

⁽⁹⁾ Komentar Testbiotecha o EFSA-inoj procjeni genetski modificirane soje MON 87751 × MON 87701 × MON87708 × MON 89788 za uporabu u hrani i hrani za životinje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-NL-2016-128) poduzeća Bayer/Monsanto, prosinac 2019., https://www.testbiotech.org/sites/default/files/Testbiotech_Comment_MON87751%20x%20MON87701%20x%20MON87708%20x%20MON89788_fin.pdf

⁽¹⁰⁾ Vidi, primjerice, Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, *Environmental Management*, siječanj 2016., 57(1), str. 31.-48., <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>., Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years”, *Environmental Sciences Europe* 24, 24 (2012.), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24> i Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al., „Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants”, *Environmental Sciences Europe* 29, 5 (2017.), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/s12302-016-0100-y>

⁽¹¹⁾ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/index.cfm?event=as.details&as_id=79

⁽¹³⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24491722>

⁽¹⁴⁾ https://www.testbiotech.org/sites/default/files/TBT_Background_Glyphosate_Argentina_0.pdf

četvrtak, 17. prosinca 2020.

karcinogena za čovjeka; budući da se u nizu najnovijih znanstvenih stručno recenziranih studija potvrđuje moguća karcinogenost glifosata ⁽¹⁵⁾;

- K. budući da je u znanstvenoj studiji objavljenoj u kolovozu 2020. utvrđeno da se upotrebom dikambe može povećati rizik obolijevanja od raka jetre i intrahepatičkog žučovoda ⁽¹⁶⁾;
- L. budući da način na koji genetski modificirane biljke razgrađuju komplementarne herbicide, kao i sastav i stoga toksičnost proizvoda razgradnje (metabolita), može ovisiti o samoj genetskoj modifikaciji ⁽¹⁷⁾;
- M. budući da, iako u mišljenju EFSA-e stoji da je „procjenu ostataka herbicida relevantnu za ovaj zahtjev proučila EFSA-ina jedinica za pesticide”, to nije dovoljno jer kombinirana toksičnost komplementarnih herbicida i proizvoda razgradnje te njihovo moguće međudjelovanje sa samom višestruko genetski modificiranom sojom nisu uzeti u obzir;
- N. budući da su nadležna tijela niza država članica izrazila zabrinutost zbog nedostatka analize ostataka herbicida na genetski modificiranim usjevima i mogućih rizika za zdravlje u svojim primjedbama o procjeni rizika EFSA-e;

Nepostojanje maksimalnih razina ostataka i povezanih kontrola

- O. budući da se prema Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾, čiji je cilj osigurati visoku razinu zaštite potrošača u odnosu na maksimalne razine ostataka, ostaci aktivnih tvari u uvezenim usjevima koji nisu ovlašteni za uporabu u Uniji, kao što je glufosinat, trebaju pomno kontrolirati i pratiti ⁽¹⁹⁾;
- P. budući da u skladu s posljednjim koordiniranim višegodišnjim programom kontrole Unije (za 2020., 2021. i 2022.) države članice nisu obvezne mjeriti ostatke glufosinata ni na jednom proizvodu, uključujući soju ⁽²⁰⁾;

Bt-proteini

- Q. budući da se u brojnim studijama navodi da su nakon izloženosti Bt-proteinima zabilježeni popratni učinci koji mogu utjecati na imunost sustav i da neki Bt-proteini mogu djelovati kao adjuvansi ⁽²¹⁾, što znači da mogu povećati alergena svojstva drugih proteina s kojima dolaze u kontakt;
- R. budući da se u izdvojenom mišljenju člana Povjerenstva EFSA-e za GMO, donesenom u procesu procjene višestruko genetski modificiranog kukuruza i njegovih potkombinacija, navodi da, iako neželjeni učinci na imunost sustav nisu utvrđeni ni u jednoj primjeni u kojoj se izražavaju Bt-proteini, „nije ih se moglo opaziti u toksikološkim istraživanjima [...] koja se trenutno preporučuju i provode za procjenu sigurnosti genetski modificiranih biljaka u EFSA-i jer ona ne obuhvaćaju ispitivanja primjerena za tu svrhu” ⁽²²⁾;

⁽¹⁵⁾ Vidi, primjerice, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>

<https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> i

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁽¹⁶⁾ <https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext>

⁽¹⁷⁾ To je doista slučaj kod glifosata, kako se navodi u EFSA-inoj reviziji postojećih maksimalnih razina ostataka glifosata u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, str. 12., <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005., str. 1.).

Vidi uvodnu izjavu 8. Uredbe (EZ) br. 396/2005.

⁽²⁰⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/533 od 28. ožujka 2019. o koordiniranom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2020., 2021. i 2022. za osiguranje sukladnosti s maksimalnim razinama ostataka pesticida i ocjenu izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog podrijetla (SL L 88, 29.3.2019., str. 28.).

⁽²¹⁾ Vidi pregled Rubio Infante, N. & Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals”, Journal of Applied Toxicology, svibanj 2016., 36(5): str. 630. – 648., <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jat.3252/full>

⁽²²⁾ Zahtjev EFSA-GMO-DE-2010-86 (Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 kukuruz i tri potkombinacije neovisno o njihovu podrijetlu), Izdvojeno mišljenje, Wal, J.M., član Povjerenstva EFSA-e za GMO, EFSA Journal 2018.;16(7):5309, str. 34., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5309>

četvrtak, 17. prosinca 2020.

- S. budući da se ne može zaključiti da je konzumacija višestruko genetski modificirane soje sigurna za zdravlje ljudi i životinja;

Nedemokratsko donošenje odluka

- T. budući da na glasovanju Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 koje je održano 26. listopada 2020. nije doneseno nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje;
- U. budući da Komisija uviđa da je problematično da ona i dalje donosi odluke o odobrenju GMO-a bez kvalificirane većine država članica, što je zapravo iznimka za odobravanje proizvoda u cjelini, ali je postalo pravilo pri donošenju odluka o odobrenjima za genetski modificiranu hranu i hranu za životinje;
- V. budući da je Parlament u osmom sazivu usvojio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je Parlament dosad u svojem devetom sazivu izrazio jedanaest prigovora; budući da nije bilo kvalificirane većine država članica za odobravanje bilo kojeg od tih genetski modificiranih organizama; budući da Komisija, unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta, i dalje odobrava genetski modificirane organizme;
- W. budući da u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Komisija može odlučiti ne odobriti GMO ako ga u okviru žalbenog odbora ne podrži kvalificirana većina država članica⁽²³⁾; budući da u tom pogledu nije potrebna promjena zakonodavstva;

Poštovanje međunarodnih obveza Unije

- X. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora uzeti u obzir sve relevantne odredbe prava Unije i druge legitime faktore važne za predmet koji se razmatra; budući da bi takvi legitimni faktori trebali obuhvaćati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda (UN), Pariškog sporazuma o klimi i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti;
- Y. budući da se u nedavnom izvješću posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na hranu zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalne učinke na zdravlje⁽²⁴⁾; budući da se u okviru cilja održivog razvoja br. 3.9 do 2030. želi znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama i onečišćenjem zraka, vode i tla te kontaminacijom⁽²⁵⁾;
- Z. budući da je EFSA utvrdila da procijenjena izloženost primjenitelja glufosinatu, koji je klasificiran kao toksičan za reproduktivno zdravlje, kad se upotrebljava za suzbijanje korova kod genetski modificiranog kukuruza premašuje prihvatljivu razinu izloženosti primjenitelja, čak i kad se koristi osobna zaštitna oprema⁽²⁶⁾; budući da je rizik od povećane izloženosti primjenitelja osobito zabrinjavajući pri genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide, s obzirom na veće količine herbicida koje se pritom koriste;
- AA. budući da je krčenje šuma jedan od glavnih uzroka smanjenja biološke raznolikosti; budući da su emisije koje nastaju zbog uporabe i prenamjene zemljišta, uglavnom zbog krčenja šuma, drugi najveći uzrok klimatskih promjena, nakon spaljivanja fosilnih goriva⁽²⁷⁾; budući da se Pariškim sporazumom o klimi i Strateškim planom za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020. usvojenim u okviru Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti te ciljevima za biološku

⁽²³⁾ U skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 Komisija „može”, ali ne „mora” dati odobrenje ako se u okviru žalbenog odbora za to ne izjasni kvalificirana većina država članica.

⁽²⁴⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx>

⁽²⁵⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽²⁶⁾ Zaključak EFSA-e o stručnoj recenziji procjene rizika od pesticida s aktivnom tvari glufosinatom, EFSA Scientific Report (2005.) 27, 1-81, str. 3., <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r>

⁽²⁷⁾ Komunikacija Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljena „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019) 0352, str. 1.

četvrtak, 17. prosinca 2020.

- raznolikost iz Aichija promiče održivo upravljanje šumama, njihova zaštita i obnavljanje⁽²⁸⁾; budući da cilj održivog razvoja br. 15 obuhvaća zaustavljanje krčenja šuma do 2020.⁽²⁹⁾; budući da šume imaju višestruku ulogu kojom se podupire ostvarivanje većine ciljeva održivog razvoja⁽³⁰⁾;
- AB. budući da je proizvodnja soje jedan od glavnih razloga krčenja šuma u području Amazonije, Cerrada i Gran Chaca u Južnoj Americi; budući da je 97 % soje koja se uzgaja u Brazilu i 100 % soje koja se uzgaja u Argentini genetski modificirana soja⁽³¹⁾;
- AC. budući da je za veliku većinu genetski modificirane soje odobrene za uzgoj u Brazilu i Argentini odobren i uvoz u Uniju⁽³²⁾; budući da je višestruko genetski modificirana soja već odobrena za uzgoj u Brazilu⁽³³⁾;
- AD. budući da je analizom koju je provela Komisija utvrđeno da Unija povijesno najviše doprinosi globalnom krčenju šuma i s tim povezanim emisijama upravo zbog soje, na koju otpada gotovo polovica krčenja šuma prouzročenog sveukupnim uvozom u Uniju⁽³⁴⁾;
- AE. budući da je u nedavnoj stručno recenziranoj znanstvenoj studiji utvrđeno da je Unija zbog uvoza soje iz Brazila regija s najvećim ugljičnim otiskom na svijetu, koji je 13,8 % veći od otiska Kine, najveće uvoznice soje, i to zbog većeg udjela u emisijama prouzročenima krčenjem šuma⁽³⁵⁾; budući da je u drugoj nedavnoj studiji utvrđeno da bi oko petine soje koja se iz brazilskih regija Amazonije i Cerrada izvozi u Uniju, uglavnom za hranu za životinje, mogla biti „kontaminirana nezakonitim krčenjem šuma”⁽³⁶⁾;
- AF. budući da su šumski požari u Amazoniji posljedica visokih razina krčenja šuma; budući da je Komisija u Komunikaciji iz 2019. izrazila svoju ambiciju da zaštiti i obnovi svjetske šume⁽³⁷⁾; budući da je globalna zaštita biološke raznolikosti, uključujući šume, jedan od ključnih ciljeva strategije EU-a za bioraznolikost koju je nedavno objavila Komisija⁽³⁸⁾;

⁽²⁸⁾ Idem, str. 2.

⁽²⁹⁾ Vidi cilj br. 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>

⁽³⁰⁾ Komunikacija Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljena „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019) 0352, str. 2.

⁽³¹⁾ International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years”, ISAAA, sažetak br. 53 (2017.), str. 16. i 21., <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>

⁽³²⁾ Unakrsnom provjerom dviju baza podataka u listopadu 2020. (registar Zajednice genetski modificirane hrane i hrane za životinje (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) i podataka o odobrenju genetski modificiranih usjeva iz baze podataka organizacije ISAAA (<http://www.isaaa.org/gmaprovaldatabase/>)) može se izračunati koliko je genetski modificirane soje odobrene za uzgoj u Brazilu i Argentini odobreno i za uvoz u Uniju. Za Brazil: od 17 vrsta genetski modificirane soje odobrenih za uzgoj trenutno je za njih 12 odobren uvoz u Uniju, a odobrenje za uvoz triju vrsta genetski modificirane soje još je u postupku obrade. Za Argentinu: od ukupno 15 vrsta genetski modificirane soje odobrenih za uzgoj trenutno je za njih 10 odobren uvoz u Uniju, a odobrenje za uvoz triju vrsta genetski modificirane soje još je u postupku obrade.

⁽³³⁾ <https://www.isaaa.org/gmaprovaldatabase/event/default.asp?EventID=438&Event=MON87751%20x%20MON87701%20x%20MON87708%20x%20MON89788>

⁽³⁴⁾ Tehničko izvješće Komisije – 2013. – 063 „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation”, studija koju je financirala Europska komisija, Glavna uprava za okoliš, a proveli su je VITO, IIASA, HIVA i IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, str. 23. – 24. Od 1990. do 2008. Unija je uvezla količinu žitarica i stočnih proizvoda čija je proizvodnja prouzročila krčenje 90 000 km² šuma. Od toga na poljoprivredne proizvode otpada 74 000 km² (82 %), a najveći udio imaju uljarice (52 000 km²). Na soju i sojinu pogaču otpada 82 % te brojke (42 600 km²), što je 47 % ukupnog uvoza proizvoda u Uniju čija proizvodnja prouzročuje krčenje šuma.

⁽³⁵⁾ Escobar, N., Tizado, E.J., zu Ermgassen, E.K., Löfgren, P., Börner, J., & Godar, J., „Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports”, *Global Environmental Change*, svezak 62, svibanj 2020., 102067, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>

⁽³⁶⁾ Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., „The rotten apples of Brazil's agribusiness”, časopis *Science*, 17. srpnja 2020., svezak 369., izdanje 6501, str. 246. – 248., <https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246>.

⁽³⁷⁾ Komunikacija EU-a o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0352&qid=1604657116222>

⁽³⁸⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote”, svibanj 2020., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0380&qid=1604656133953>

četvrtak, 17. prosinca 2020.

1. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije prekoračuje provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;
2. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiv s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁹⁾, pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;
3. traži od Komisije da povuče svoj Nacrt provedbene odluke;
4. pozdravlja činjenicu da je Komisija u pismu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno uvidjela potrebu da se pri donošenju odluka o odobrenju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost ⁽⁴⁰⁾; međutim, duboko je razočaran zbog toga što je Komisija 28. rujna 2020. odobrila uvoz još jedne vrste genetski modificirane soje ⁽⁴¹⁾ unatoč prigovorima Parlamenta i većina država članica;
5. poziva Komisiju da hitno nastavi s razvojem kriterija održivosti, uz potpuno sudjelovanje Parlamenta; poziva Komisiju da pruži informacije o tome kako će se taj postupak provesti i u kojem vremenskom okviru;
6. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih sporazuma, kao što su Pariški klimatski sporazum, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i UN-ovi ciljevi održivog razvoja;
7. ponovno poziva Komisiju da prestane odobravati GMO-e, bilo za uzgoj bilo za uporabu u hrani i hrani za životinje, ako u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 države članice u žalbenom odboru ne donesu mišljenje;
8. ponavlja svoj poziv Komisiji da ne odobrava genetski modificirane usjeve otporne na herbicide dok se zdravstveni rizici povezani s ostacima temeljito ne istraže na temelju pojedinačnih slučajeva, što zahtijeva potpunu procjenu ostataka od prskanja genetski modificiranih usjeva komplementarnim herbicidima, procjenu proizvoda njihove razgradnje i svih kombinatornih učinaka, pa i sa samom genetski modificiranom biljkom;
9. ponovno poziva Komisiju da ne odobrava uvoz nikakvih genetski modificiranih biljaka za uporabu u hrani ili hrani za životinje kod kojih je stvorena otpornost na aktivnu tvar u herbicidu koja nije odobrena za uporabu u Uniji;
10. ponovno poziva EFSA-u da dodatno razradi i sustavno upotrebljava metode kojima se omogućuje utvrđivanje neželjenih učinaka višestrukih genetskih promjena, na primjer u odnosu na adjuvantna svojstva Bt-toksina;
11. ponovno izražava zaprepaštenost zbog činjenice da visoka razina ovisnosti Unije o uvozu hrane za životinje u obliku soje prouzročuje krčenje šuma u trećim zemljama ⁽⁴²⁾;
12. pozdravlja najavu zakonodavnog prijedloga Komisije o mjerama za sprečavanje ili ograničenje stavljanja na tržište EU-a proizvoda povezanih s krčenjem ili degradacijom šuma, koji bi trebao biti objavljen do lipnja 2021.; u međuvremenu, s obzirom na hitnost rješavanja pitanja krčenja šuma u području Amazonije, Cerrada i Gran Chaca i činjenicu da potražnja Unije za genetski modificiranom sojom doprinosi krčenju šuma u toj regiji, ponovno poziva Komisiju da odmah obustavi uvoz genetski modificirane soje uzgojene u Brazilu i Argentini, i pritom po potrebi primijeni članak 53. Uredbe (EZ) br. 178/2002, dok se ne uspostave učinkoviti pravno obvezujući mehanizmi za sprečavanje stavljanja na tržište Unije proizvoda povezanih s krčenjem šuma i povezanim kršenjima ljudskih prava;
13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

⁽³⁹⁾ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

⁽⁴⁰⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽⁴¹⁾ MON 87708 × MON 89788 × A5547-127. https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

⁽⁴²⁾ Idem.